

**MINISTERSTWO
ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

SEKRETARZ STANU
Anna Gembicka

Warszawa, 15 listopada 2021 r.

Znak sprawy: KS.ns.810.64.2021

Pan
Łukasz Zbonikowski
Prezes Zarządu Krajowego Związku
Rewizyjnego Rolniczych Spółdzielni
Produkcyjnych

Dotyczy: cen nawozów

Szanowny Panie Prezesie,

odpowiadając na pismo z dnia 14 października br. przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Zgodnie z analizami aktualnej sytuacji rynku nawozów mineralnych wykonanymi przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie zmiany cen nawozów mineralnych na krajowym rynku podążają za tendencjami obserwowanymi na rynku światowym, co wynika nie tylko z wysokiego poziomu importu i eksportu, ale też uzależnienia krajowej produkcji od importowanych surowców oraz cen gazu.

Z dostępnych analiz rynku, wynika że obecnie nawozy mineralne w Polsce, w zależności od rodzaju, są od 50 do 160% droższe niż rok wcześniej. Największy wzrost cen dotyczy nawozów azotowych. Nawozy wieloskładnikowe podrożały o 80%, a nawozy fosforowe i potasowe o około 50-60%.

Poziom krajowej produkcji umożliwi niemal pełne zaspokojenie potrzeb polskiego rolnictwa w zakresie stosowania nawozów azotowych i fosforowych, jednak dostawy nawozów potasowych dla polskich rolników pochodzą głównie z importu. Co jednak

istotne, praktycznie cała krajowa produkcja jest realizowana w oparciu o surowce importowane – gaz ziemny, fosforyty i chlorek potasu.

W przypadku Polski na niekorzystną sytuację podażową nawozów ma wpływ przede wszystkim rekordowy wzrost cen gazu ziemnego, wzrost cen uprawnień do emisji CO₂, wzrost kosztów zatrudnienia i transportu wpływające na znaczne podwyższenie kosztów produkcji nawozów mineralnych oraz wyraźny wzrost cen nawozów w handlu światowym. Obserwowany wzrost cen środków produkcji rzeczywiście przyczynia się do wyraźnego zwiększenia kosztów prowadzenia działalności rolniczej, tym bardziej, że podwyżki cen dotyczą najbardziej podstawowych środków zużywanych na cele bieżącej produkcji rolniczej, jak np.: oleju napędowego czy energii elektrycznej.

Ministerstwo prowadzi rozmowy z krajowymi producentami nawozów Anwil S.A., Grupa Azoty S.A. w celu poprawy sytuacji rynkowej, jednak należy zaznaczyć, iż zakłady produkujące nawozy mineralne działają jako spółki prawa handlowego. Oznacza to, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie ma możliwości bezpośredniego wpływania na bieżące sprawy spółek, do których niewątpliwie należy polityka cenowa, kształtowanie cen sprzedaży poszczególnych produktów oraz model dystrybucji.

Grupa Azoty S.A. obserwując wzmożony popyt na nawozy na rynku krajowym podjęła decyzję o ograniczeniu dostaw na rynki zagraniczne i przekierowaniu ich na rynek krajowy. Wolumeny dostarczane na rynki zagraniczne wynikają z zawartych wcześniej kontraktów, często wieloletnich, których niezrealizowanie wiązałoby się z dużymi karami finansowymi.

Ponadto Grupa Azoty S.A. zaapelowała do swoich autoryzowanych dystrybutorów nawozów o aktywną współpracę z grupami producenckimi, spółdzielniami oraz grupami rolników w celu zapewnienia oczekiwanej dostępności do nawozów na rynku krajowym. Zwrócono uwagę na potrzebę pilnej analizy strumienia dalszej sprzedaży nawozów, tak aby w pierwszej kolejności zabezpieczone zostały potrzeby zakupowe polskich rolników. Jednocześnie w związku z zaistniałą sytuacją na rynku nawozów, Grupa Azoty S.A. w licznych komunikatach informuje wszystkich interesariuszy, w tym również rolników, o podejmowanych działaniach oraz aktualnej sytuacji rynkowej. Członkowie Zarządu tej Spółki uczestniczą w cyklu webinarów z rolnikami, a także w spotkaniach z przedstawicielami organizacji rolniczych w celu zdefiniowania obszarów możliwej współpracy, z uwzględnieniem najważniejszych wyzwań rynku nawozowego.

Proces produkcji w Anwil S.A. również przebiega bez zakłóceń, Spółka wywiązuje się ze wszystkich swoich zobowiązań kontraktowych, a do polskich rolników trafia niezmiennie 70% wyprodukowanych przez tą Spółkę nawozów.

Niezależnie od tego informuję, że przyjęty przez Grupę Azoty i Anwil model sprzedaży za pośrednictwem dystrybutorów zewnętrznych jest realizowany przez większość producentów nawozów w Europie. Wpływ na wybór modelu dystrybucji niewątpliwie mają ograniczenia związane z magazynowaniem i składowaniem substancji niebezpiecznych. Wymusza to regularny i stały odbiór towaru z uwagi na konieczność ciągłej produkcji (w trybie całodobowym i całorocznym). Wstrzymanie instalacji produkcyjnych wiązałoby się z ogromnymi stratami dla producentów.

Sprzedaż przez Grupę Azoty do ponad 1,3 mln gospodarstw rolnych w Polsce realizowana jest za pośrednictwem sieci punktów handlowych, należących i utrzymywanych przez zewnętrznych dystrybutorów – obejmujących swym zasięgiem cały kraj. Zapewnia to szeroką dostępność produktów Grupy Azoty w bezpośredniej bliskości gospodarstw polskich rolników. Podmioty chcące prowadzić autoryzowane punkty dystrybucji nawozów Grupy Azoty powinny dysponować odpowiednią zdolnością kredytową, posiadać odpowiednią infrastrukturę magazynową i logistyczną, są zobowiązani do zatrudniania doradców - sprzedawców oraz zapewniania płynności finansowej w obrocie nawozami przez cały rok, a nie tylko w okresie nawożenia.

Sprzedaż nawozów poprzez zewnętrzną sieć dystrybucji realizowana jest w punktach handlowych, które rolnicy już znają, robią tam codzienne zakupy nie tylko nawozów, ale też m.in. innych środków produkcji (materiału siewnego, środków ochrony roślin, maszyn), a także najczęściej mogą tam również sprzedać swoje płody rolne.

Realizowany model dystrybucji jest efektywny biznesowo dla Spółki, ponieważ zapewnia zrównoważony rozkład, dostępność nawozów na terenie całego kraju przez cały rok i istotnie ogranicza koszty bieżącej działalności producenta nawozów. W przypadku utrzymywania sieci własnej jej koszty musiałyby podwyższać ostateczną cenę nawozów.

Sieć autoryzowanych dystrybutorów Grupy Azoty liczy aktualnie 70 ogólnopolskich i regionalnych podmiotów gospodarczych. Lista dystrybutorów cały czas podlega się zmianom - Spółka podpisuje umowy z nowymi firmami, ale również rozwiązuje relacje

z podmiotami łamiącymi zapisy umów (np. nieterminowe płatności, brak realizacji wolumenów, nieprofesjonalna obsługa klientów).

Spółka zamieściła na swojej stronie pełną listę autoryzowanych dystrybutorów, u których rolnicy mogą zaopatrzyć się w nawozy. Część z dystrybutorów na swoich stronach publikuje również swoje aktualne cenniki.

Ponadto, spółka dystrybucyjna Agrochem Puławy prowadząca na skalę ogólnopolską sprzedaż nawozów dla rolników indywidualnych, w partiach minimalnych 24 t/skład upubliczniła cenniki nawozów, w ślad za nią podobnie postąpili inni dystrybutorzy. Spowodowało to obniżkę i stabilizację cen nawozów.

Natomiast Anwil S.A. nie rozważa utworzenia przyzakładowego centrum sprzedaży nawozów, ponieważ powstanie takiej jednostki byłoby czasochłonne i kosztowne. Koszty wprowadzenia takiego systemu przekroczyłyby zyski Spółki ze sprzedaży nawozów rolnikom.

W związku z wysokim poziomem cen gazu, wielu europejskich producentów zatrzymało lub ograniczyło produkcję. Grupa Azoty S.A. oraz Anwil S.A. są jednymi z nielicznych koncernów w Europie produkujących nawozy, które nie wstrzymały lub istotnie nie ograniczyły produkcji w swoich zakładach. Grupa Azoty produkuje swoje nawozy na pełnych zdolnościach technologicznych w celu zabezpieczenia popytu na krajowym rynku. Proces produkcji w Anwil S.A. również przebiega bez zakłóceń, a Spółka wywiązuje się ze wszystkich swoich zobowiązań kontraktowych.

W celu wsparcia rolników Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przyśpieszyło wypłatę zaliczek na dopłaty bezpośrednie dla rolników, co umożliwi dokonywanie zakupów środków produkcji, w tym nawozów.

Oprócz działań na poziomie krajowym Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjął również działania na forum Rady Ministrów UE ds. rolnictwa i rybołówstwa. Na posiedzeniu w dniach 11-12 października 2021 r. w Luksemburgu na wniosek Ministra poruszono temat trudnej sytuacji na rynkach rolnych wynikającej z rosnących cen nawozów. Minister wnioskował o podjęcie przez Komisję Europejską działań, które ustabilizują bądź czasowo zrekompensują wysokie koszty nawozów, tym samym stabilizując ceny żywności, a także o wsparcie rolników oraz przyjęcie całościowych rozwiązań zapewniających rolnikom

możliwość prowadzenia produkcji roślinnej, a konsumentom przystępną cenowo żywność. Obawy Polski poparły Łotwa, Włochy, Węgry i Austria. Komisarz Wojciechowski poinformował, że Komisja Europejska również dostrzega wpływ wzrostu cen energii na zwiększenie kosztów produkcji, które w niektórych sektorach są nieco równoważone przez wysokie ceny zbóż, mięsa drobiowego oraz owoców i warzyw. Zgodził się, że rolnicy nie mogą być jedynym ogniwem łańcucha dostaw ponoszącym koszty obecnej sytuacji. Zapewnił, że Komisja Europejska pracuje nad zestawem narzędzi, które pomoże państwom członkowskim, w istniejących ramach prawnych, na poziomie krajowym zareagować na wyzwanie jakim jest wzrost cen energii.

Kolejne posiedzenie Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, na którym będzie poruszony problem wysokich cen nawozów odbędzie się w dniu 15 listopada 2021 r. w Brukseli.

Z poważaniem

Anna Gembicka

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (BJK.161.6.8.2021.AN(2))
2. Biura Prezesa Rady Ministrów (BPRM.506.20.2.2021(2)JG)
3. Prawo i Sprawiedliwość (BP-392/21)
4. Biuro Ministra, Ministerstwo Aktywów Państwowych

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	2149832.6752661.4392922
Nazwa dokumentu	Sekretarz Stanu - A. Gembicka.pdf
Tytuł dokumentu	Sekretarz Stanu - A. Gembicka
Sygnatura dokumentu	KS.ns.810.64.2021
Data dokumentu	2021-11-15 14:43:46
Skrót dokumentu	5DDCDF223EFEC250E76E92A5B3C6EB772CD06787
Wersja dokumentu	1.7
Data podpisu	2021-11-15
Podpisane przez	Anna Gembicka; MRiRW Sekretarz Stanu
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego karta
Akceptacja	Dobrzyńska Nina, 2021-11-15 10:57:40, wersja 1.4 (dyrektor, Departament Klimatu i Środowiska (KS), Dyrektorzy KS (dyr)) Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Akceptacja	Smaczyński Krzysztof, 2021-11-15 08:33:29, wersja 1.4 (zastępca dyrektora, Departament Klimatu i Środowiska (KS), Dyrektorzy KS (dyr)) Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Akceptacja	Prugar Katarzyna, 2021-11-12 16:20:37, wersja 1.3 (Naczelnik, Departament Klimatu i Środowiska (KS), Wydział Nawozów i Środków Wspomagających Uprawę Roślin (ns)) Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
	EZD 3.104.37.37.7626
Data wydruku:	2021-11-16 08:43:48
Autor wydruku:	Jasińska-Kiełek Marta